Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. 7 Co 2428/2013, ECLI:CZ:KSCB:2013:7.CO.2428.2013.1

Číslo: 89/2014

Právní věta:

Lhůta stanovená v ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. ve znění účinném od 29. 6. 2012 je speciální lhůtou, na jejíž počítání se nevztahuje ustanovení § 122 odst. 3 obč. zák.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 27.11.2013

Spisová značka: 7 Co 2428/2013

Číslo rozhodnutí: 89

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Lhůty, Přechod majetku státu na obce

Předpisy: § 122 odst. 3 předpisu č. 40/1964Sb.
§ 8 odst. 1 předpisu č. 172/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhá proti žalovanému určení vlastnictví k nemovitostem, a to k pozemkům části p. č. 356/74, části p. č. 375, části p. č. 356/6, části p. č. 613/5 a části p. č. 613/6 v k. ú. Ch. u V. s tím, že tento majetek přešel do vlastnictví žalobce podle zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí. Ke dni podání žaloby, která byla doručena soudu dne 2. 4. 2013, je jako vlastník nemovitostí v katastru nemovitostí evidován stát Česká republika s právem hospodaření státního podniku. Žalobce s odkazem na ustanovení § 8 zákona č. 172/1991 Sb. podává žalobu na určení vlastnictví k předmětným nemovitostem.

O k r e s n í s o u d v Prachaticích rozsudkem ze dne 7. 8. 2013 žalobu zamítl s tím, že pokud žaloba nebyla u soudu podána nejpozději 31. 3. 2013, jak stanoví ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., přešlo vlastnictví k nemovitostem, jichž se řízení týká, na stát, a to k 1. 4. 2013. Soud prvního stupně má za to, že „žaloba byla podána osobou, která nebyla aktivně legitimována k jejímu podání, proto žalobu zamítl“.

Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolává z důvodů podřaditelných odvolacímu důvodu podle §

205 odst. 1 písm. g) o. s. ř., jímž lze soudu prvního stupně vytýkat, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Konkrétně namítá, že žalobce prostřednictvím pošty podal předmětnou žalobu dne 29. 3. 2013. Žaloba byla doručena soudu dne 2. 4. 2013. Žalobce je přesvědčen, že žaloba byla podána ve lhůtě stanovené § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., neboť na běh této lhůty je nutno použít ustanovení § 122 odst. 3 obč. zák. stanovící, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Dne 31. 3. 2013 byla neděle, následující den 1. 4. 2013 byl státní svátek (Velikonoční pondělí) a tudíž následujícím pracovním dnem po 31. 3. 2013 byl den 2. 4. 2013. Žalobce s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu dovozuje, že chybí jakýkoliv důvod pro to, aby se soud při počítání lhůty odchýlil od obecného pravidla vyplývajícího z ustanovení § 122 odst. 3 obč. zák. Takovým důvodem není podle žalobce ani stanovení právní fikce přechodu vlastnictví na stát dne 1. 4. 2013. Podmínkou uplatnění této fikce je skutečnost, že žaloba nebyla podána ve lhůtě stanovené v § 8 odst. 1, větě první, zákona č. 172/1991 Sb., případně prodloužené v souladu s ustanovením § 122 odst. 3 obč. zák. Žalobce současně poukazuje na to, že v dané věci „není exaktně stanoveno, zda lze obecně použité pravidlo stanovené v § 122 odst. 3 obč. zák. použít na ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb.“. Žalobce je přesvědčen, že v případě těchto pochybností je nutno ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. vykládat v neprospěch žalovaného a nikoliv žalobce jako adresáta právní normy. Poukazuje na účel zákona č. 172/1991 Sb. a dovozuje, že ustanovení § 8 odst. 1 tohoto zákona odporuje čl. 11 odst. 4 Listiny a nelze je aplikovat. Pokud by odvolací soud o jeho použití uvažoval, měl by řízení přerušit a podat u Ústavního soudu návrh na jeho zrušení.

K r a j s k ý s o u d v Českých Budějovicích rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že přípustné odvolání bylo podáno v zákonem stanovené lhůtě podle § 204 odst. 1 o. s. ř. a osobou k tomu oprávněnou, přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Žalobce se v dané věci domáhá určení vlastnictví k nemovitostem s tím, že toto vlastnictví nabyl k datu 1. 7. 2000 podle § 2a zákona č. 172/1991 Sb. Žaloba je podána s odkazem na ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., podle kterého s účinností od 29. 6. 2012 (zákon č. 173/2012) platí, že pokud vlastnické právo, které na obec přešlo podle § 1, § 2, § 2a nebo § 2b tohoto zákona, není dosud zapsáno v katastru nemovitostí, je obec povinna nejpozději do 31. 3. 2013 uplatnit návrh vůči katastrálnímu úřadu, nebo podat žalobu na určení vlastnického práva u soudu. Nesplní-li obec tuto povinnost, považuje se den 1. 4. 2013 za den přechodu vlastnického práva na stát. Žalobce namítá, že toto ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem a z toho důvodu je nemůže soud aplikovat.

Odvolací soud neshledal důvod pro přerušení řízení podle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť nemá za to, že ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. odporuje čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, jak je namítáno. Uvedené ustanovení Listiny stanoví, že „vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu“. Uvedené ustanovení § 8 odst. 1, věta druhá, stanoví právní fikci přechodu vlastnictví na stát v případě nečinnosti obce, na kterou přešlo vlastnické právo podle zákona č. 172/1991 Sb., v daném případě k 1. 7. 2000. Bylo povinností obce postarat se o to, aby přechod vlastnického práva se projevil zápisem v katastru nemovitostí. Pro případ, že obec neučinila příslušné kroky k tomu, aby její vlastnictví bylo zapsáno v katastru nemovitostí, byla zákonem č. 173/2012 s účinností od 29. 6. 2012 v ustanovení § 8 odst. 1 stanovena lhůta, jejímž smyslem je odstranění stavu právní nejistoty v otázce vlastnického práva k nemovitostem s tím, že v případě nečinnosti obce nastupuje právní fikce přechodu vlastnického práva na stát. Nejedná se o vyvlastnění, ale o krok k nastolení právní jistoty, která je jednou ze stránek právního státu (čl. 1 Ústavy).

Otázkou v dané věci spornou je charakter lhůty stanovené ustanovením § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., zejména otázka, zda se na počítání této lhůty vztahuje ustanovení § 122 odst. 3 obč. zák. Podle tohoto ustanovení platí, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.

Odvolací soud při posouzení této sporné otázky v rámci aplikace ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. vychází z doslovného znění tohoto ustanovení a jeho účelu, který spatřuje v nastolení právní jistoty v otázce přechodu vlastnického práva k nemovitostem na obec podle zákona č. 172/1991 Sb. Jestliže z uvedeného ustanovení vyplývá, že je obec povinna, v situaci, kdy není její vlastnické právo k nemovitosti zapsáno v katastru nemovitostí, podat žalobu o určení vlastnického práva u soudu nejpozději do 31. 3. 2013 a současně stanoví právní fikci přechodu vlastnického práva na stát ke dni 1. 4. 2013, je namístě závěr, že jde o speciální lhůtu, na kterou nedopadá obecné pravidlo o počítání lhůty vyplývající z ustanovení § 122 odst. 3 obč. zák. Současně není pochyb o tom, že se jedná o lhůtu hmotněprávní a propadnou, což znamená, že nejpozději poslední den lhůty musí být žaloba podána u soudu (nestačí podání na poštu). Pokud v posuzované věci došla žaloba na určení vlastnictví soudu dne 2. 4. 2013, stalo se tak opožděně, neboť dnem 1. 4. 2013 nastala právní fikce přechodu vlastnického práva k předmětným nemovitostem na stát. Proto odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně, jímž došlo k zamítnutí žaloby na určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem, potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné.